

**KÄSIKIRJA
YHDISTYSAGENTEILLE
JA
JÄRJESTÖYHDYSHENKILÖILLE**

Pohjois-Pohjanmaan järjestö rakenne -hanke

Pohjois-Pohjanmaan järjestö rakenne -hanke

Pohjois-Pohjanmaan järjestö rakenne -hanke kehittää ja edistää järjestöjen, kuntien ja maakuntatason toimijoiden yhteistyötä vuoden 2020 loppuun saakka. Hankkeen tavoitteena on tehdä Pohjois-Pohjanmaasta järjestöystävällisempi ja tämä työ luo vahvan perustan tulevaisuuden kunta-järjestöyhteistyölle.

Pohjois-Pohjanmaan hanke on osa sosiaali- ja terveysministeriön tukemaa Järjestöt mukana muutoksessa -ohjelmaa, joka koostuu 17 maakunnallisesta hankkeesta. Niiden yhteisenä tavoitteena on nostaa esiin järjestöjen roolia kuntien ja maakuntien kumppaneina.

Pohjois-Pohjanmaalla hanketta hallinnoi Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys.

YHDISTYSAGENTIN JA JÄRJESTÖYHDYSHENKILÖN KÄSIKIRJA

Toimitus, taitto ja ulkoasu: Anna Katajala, Helena Liimatainen ja Anni Rekilä
Painopaikka: Erweko Oy, Oulu

Lähteet: Järjestö 2.0 Pirkanmaa: Järjestöagentin käsikirja

Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry

HYVÄT YHDISTYSAGENTIT JA JÄRJESTÖYHDYSHENKILÖT!

Teette tärkeää työtä oman kuntanne järjestöyhteistyön kehittämiseksi, kiitos siitä teille! Sekä vapaaehtoisilla yhdistysagenteilla että kunnan virkamiehinä toimivilla järjestöyhdyshenkilöillä on tärkeä rooli yhteistyön onnistumisessa. Aitoa yhteistyötä ei synny, elleivät kaikki osapuolet ole avoimesti valmiita kehittämään toimintaa yhdessä. Vanha sananlaskukin sen kertoo; kaksin aina kaunihimpi.

Yhdistysten toimintaympäristö on muutoksessa. Yhdistysagentin ja järjestöyhdyshenkilön toimenkuvaan kuuluu paikallisten yhdistysten ja kunnan verkostoitumisen ja yhdessä tekemisen edistäminen. Luottamuksen rakentaminen, yhteistyö ja verkostoituminen tekevät meistä vahvempia.

Tulevaisuuden kunnan tehtävänä on ihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Ihmisten hyvinvointi on myös yhdistysten tavoite.

Sosiaali- ja terveisyhdistykset, kulttuuriyhdistykset, urheiluseurat, asukas- ja kyläyhdistykset sekä monet muut järjestöt edistävät ihmisten jokapäiväistä hyvinvointia arjen tarpeista syntynein keinoin. Meillä on siis hyvä lähtökohta vahvistaa yhteistyötä myös kunnan kanssa!

Järjestörakenne -hankkeen tiimi on täysillä mukana tukemassa yhteistyötä ja syntyviä verkostoja. Yhdessä löydämme varmasti parhaat ratkaisut esiin nouseviin haasteisiin. Ole rohkeasti meihin yhteydessä, kun agenttihattu alkaa kiristää tai kunnan järjestöyhdyshenkilönä koet tekeväsi työtäsi yksin. Olemme koonneet tähän kirjaseen vinkkejä, ohjeita ja ajatuksia, jotka toivottavasti auttavat teitä arvokkaassa tehtävässänne. Tehkää yhdistysagentin ja järjestöyhdyshenkilön tehtävästä itsenne näköiset ja juuri teidän kuntaanne sopivat.

Yhdessä olemme enemmän!

MISTÄ TUNNISTAT YHDISTYSAGENTIN?

Yhdistysagentti on jossakin Pohjois-Pohjanmaan 30 kunnasta toimiva vapaaehtoinen. Hänellä on kokemusta yhdistystoiminnasta, usein monestakin eri yhdistyksestä. Hän saattaa olla myös mukana kuntapolitiikassa. Kunnassa hänet tunnetaan yleensä henkilönä, joka on "monessa mukana". Ennen kaikkea agentti on innokas nostamaan esiin yhdistysten asioita ja niiden toteuttamaa monipuolista toimintaa kunnassa. Yhdistysagentti haluaa levittää ilosanomaa siitä, että kunnassa, jossa yhdistysten tarpeet on huomioitu, toimii paljon aktiivisia yhdistyksiä, jotka tuottavat kuntalaisille monipuolista toimintaa ja lisäävät näin kuntalaisten hyvinvointia.

Agentti voi toimia kunnassa mm. vaikuttamistehtävissä ja nostaa yhdistysten yhteisiä asioita esiin kunnan virkamiesten ja päättäjien kautta. Toisaalta yhteistyö kunnan järjestöyhdyshenkilön kanssa muodostaa monen agentin tärkeimmän tehtäväkuvan. Osa agenteista on erikoistunut digikouluttamiseen ja vie yhdistysten Ihimiset.fi - verkkopalvelua eteenpäin kunnassa. Vaikka agentit ovatkin monilahjakkuuksia, yhden agentin harteille ei voi kuitenkaan säilyttää kaikkia tehtäviä - siksi jokainen agentti voi itse valita itselleen parhaat tehtävät. Hanke kouluttaa jokaiseen kuntaan 1-2 agenttia.

Yhdistysagenttia on vaikea tunnistaa ulkonäön perusteella, mutta etenkin agenttien virkistyspäivän tienoilla hänet saattaa bongata mustan hatun ja sateenvarjon kera.

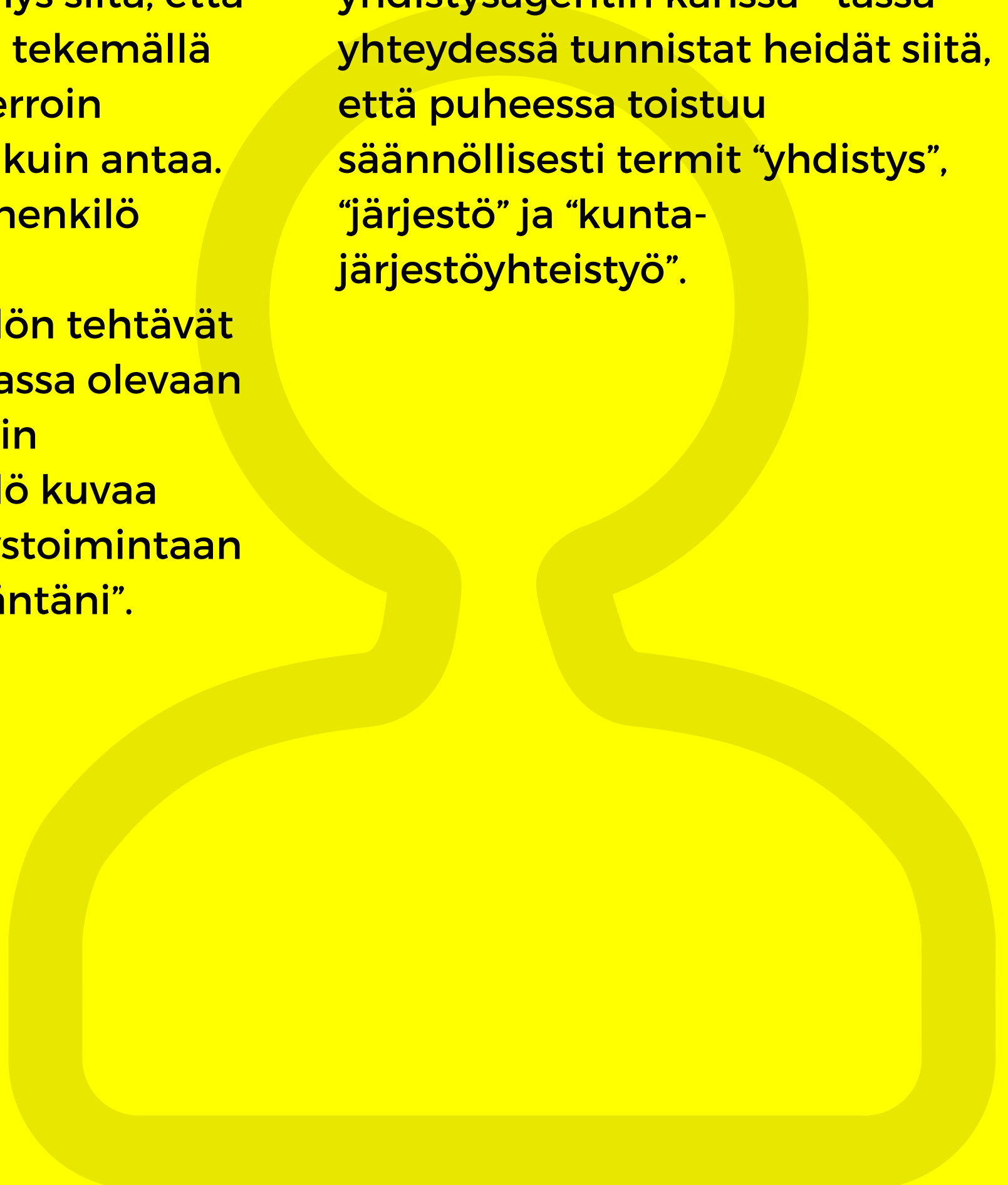
MISTÄ TUNNISTAT JÄRJESTÖYHDYSHENKILÖN?

Järjestöyhdyshenkilö toimii jossakin Pohjois-Pohjanmaan kunnassa kunnan palkkaamana virkamiehenä, jonka työnkuvaan on sisällytetty järjestöyhdyshenkilön tehtävät. Järjestöyhdyshenkilön ensisijainen titteli saattaa olla esimerkiksi hyvinvointikoordinaattori, kulttuurituottaja, vapaa-ajanohjaaja, yhteisöasiamies tai vaikkapa sivistys- ja kulttuurijohtaja.

Järjestöyhdyshenkilön luontaisiin ominaisuuksiin kuuluu yhdistystoiminnan ymmärrys ja näkemys siitä, että yhdistysyhteistyötä tekemällä kunta saa monin verroin enemmän takaisin kuin antaa. Moni järjestöyhdyshenkilö kokee, että järjestöyhdyshenkilön tehtävät sopivat hyvin olemassa olevaan toimenkuvaan. Usein järjestöyhdyshenkilö kuvaa suhdettaan yhdistystoimintaan sanoin "lähellä sydäntäni".

Monella järjestöyhdyshenkilöllä saattaa olla myös henkilökohtaisen elämän yhdistyskytköksiä - saattaapa joku järjestöyhdyshenkilö itsekin istua jonkun yhdistyksen hallituksessa tai toimia muuten aktiivisena vapaaehtoisena.

Järjestöyhdyshenkilön yleisiin tuntomerkkeihin kuuluu, että hän työskentelee yleensä virka-aikaan kunnantalolla, mutta saatat nähdä järjestöyhdyshenkilön myös iltaiikaan esimerkiksi yhdistysillan hämyssä. Hänet saattaa myös bongata samasta seurasta yhdistysagentin kanssa - tässä yhteydessä tunnistat heidät siitä, että puheessa toistuu säännöllisesti termit "yhdistys", "järjestö" ja "kunta-järjestöyhteistyö".

"Olen saanut ideoita, joiden kautta toimia kuntaan ja muihin yhdistyksiin päin."

TERTTU,
PUDASJÄRVEN
YHDISTYSAGENTTI

Järjestöyhdyshenkilönä näen kunnan järjestötoimijat ja heidän toiminnan näköalapaikalta. Pääsen ja pystyn vaikuttamaan yhteistyöhön kunnan ja 3. sektorin toimijoiden välillä todella vahvasti olemalla esimerkkinä ja avaamalla keskusteluyhteyksiä erilaisissa tilanteissa.

NINA, YLIVIESKAN
KAUPUNGIN JÄRJESTÖ-
YHDYSHENKILÖ

"Pidän rooliani järjestöyhdyshenkilönä erittäin tärkeänä ja minulle merkittävänä. Pääsen irtautumaan ns. perustyöstä."

TYRNÄVÄN
KUNNAN
JÄRJESTÖ-
YHDYSHENKILÖ

"Yhdistykset ovat tärkeitä! Asia kiinnostaa, halusin kuulla ja oppia lisää. Ja olla apuna yhdistyksille."

YHDISTYSAGENTTI

"Teemme asioita yhdessä, kuuntelemme toisiamme."

PENTTI, UTAJÄRVEN
YHDISTYSAGENTTI

"Järjestöyhdyshenkilönä minulle on avautunut aivan uusi, innovatiivinen, ketterä ja toivoa antava kenttä, joka on ihmisen kokoinen, avoin, matalan kynnyksen, avosylin vastaanottava maailma."

MAARIT,
OULUN KAUPUNGIN
JÄRJESTÖ-
YHDYSHENKILÖ

"Lähdin mukaan, koska ystävä suositteli, että tämä olisi minulle sopiva juttu."

KATRI, OULUN
YHDISTYSAGENTTI

JÄRJESTÖYSTÄVÄLLISEN KUNNAN TYÖKALUPAKKI

Sekä yhdistysagenttien että järjestöyhdyshenkilöiden yhteisenä tavoitteena on tehdä Pohjois-Pohjanmaan kunnista järjestöystävällisiä.

Olemme keränneet hyviä vinkkejä järjestöystävällisen kunnan rakentamiseksi **jarjestoystavallinen.fi** -nettisivulle. Käythän tutustumassa siellä olevaan materiaaliin, jos et ole sitä vielä tehnyt!

Sivuilta löydät:

* Järjestöystävällisen kunnan testin - testaa osoitteessa **www.jarjestoystavallinenentesti.fi**, kuinka järjestöystävällinen oma kuntasi on! Tuloksen voit jakaa vaikka sosiaalisessa mediassa ja innostaa myös muita tekemään testin!

* Järjestöystävällisen kunnan seitsemän teesiä - jokaisen teesin alta löytyy vinkkejä ja keinoja, miten asiaa saa vietyä omassa kunnassasi järjestöystävällisempään suuntaan - askel kerrallaan.

* Järjestöystävällisen Pohjois-Pohjanmaan blogin - lue mielenkiintoisia blogitekstejä, joiden kirjoittajista löytyy niin yhdistysagentteja, järjestöyhdyshenkilöitä, järjestöjen toimijoita, kuntien ja maakunnan virkamiehiä ja vapaaehtoisia. Blogiteksteistä saat varmasti monia hyödyllisiä vinkkejä myös oman kuntasi järjestöyhteistyötä silmällä pitäen! Voit myös ilmoittautua itse blogitekstin kirjoittajaksi sopimalla siitä hankkeen työntekijöiden kanssa.

Nyt on aika kääriä hihat ja alkaa yhdessä töihin - pienilläkin teoilla on merkitystä!

JÄRJESTÖYSTÄVÄLLINEN KUNTA -MUISTILISTA

Laita rasti sydämeen, kun tämä toteutuu
kunnassasi!

Kunnassamme on nimetty järjestöyhdyshenkilö

Kunta kutsuu järjestöt vähintään kaksi kertaa
vuodessa koolle

Kunnan järjestöjen käyttöön tarjoamat tilat ovat
maksuttomia

Kunta maksaa riittävästi avustuksia mm. sosiaali- ja
terveysjärjestöille, liikuntaseuroille sekä nuoriso-,
asukas-, kylä- ja kulttuurijärjestöille

Kunnan nettisivuilta löytyy ajankohtaista tietoa
järjestöjen toiminnasta ja tapahtumista

Kansalaiset ja järjestöt voivat antaa palautetta
kunnan palveluista monilla eri tavoilla

Kansalaiset ja järjestöt ovat mukana kunnan
strategian ja hyvinvointikertomuksen laatimisessa

LOISTAVAA!

Kun olet saanut rastin jokaisen ruutuun,
voit taputtaa itseäsi olalle! Agenttihattua
ei kuitenkaan kannata heittää syrjään tai
järjestöyhdyshenkilönä unohtaa tätä
tärkeää agenda, sillä yhteistyö vaatii aina
panostusta jatkuakseen hedelmällisenä.
Jatka siis samaan malliin!

ROHKEASTI YHTEISTYÖHÖN!

Yhteiset tavoitteemme Pohjois-Pohjanmaalla

Yhdistyksillä ja kunnilla on yhteinen tavoite: ihmisten hyvinvointi.

Hyvinvointi syntyy arjessa ja lähiyhteisöissä, tekemisen ja osallistumisen kautta. Yhdistykset ovat tärkeitä kumppaneita kunnan hyvinvointityössä.

Kumppanuuden toteutumiseen tarvitaan kuitenkin yhteistyörakenteet ja aitoa halua tehdä yhteistyötä. Näiden rakentamisessa sekä kunnan järjestöyhdyshenkilöt että yhdistysagentit ovat avainasemassa.

Yhteisenä tavoitteenamme on saada kuhunkin kuntaan sopivat yhteistyörakenteet, jotka mahdollistavat kunnan ja paikallisten yhdistysten pitkäjänteisen yhteistyön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Tavoitteena on saada jokaiseen Pohjois-Pohjanmaan kuntaan:

- * nimetty kunnan järjestöyhdyshenkilö, jolle on varattu työaika järjestöyhteistyön kehittämiseen
- * 1-2 vapaaehtoista yhdistysagenttia, jotka toimivat kunnassa järjestöasioiden puolesta puhujina
- * parempaa ja vaikuttavampaa yhteistyötä, yhteistyöllä!

HYVÄT KÄYTÄNNÖT KIERTOON

* Kunnan järjestöille maksamat **avustukset** ja järjestöjen käyttöön tarjotut **tilat** otetaan tarkasteluun: onko avustustaso riittävä, onko hakuprosessi selkeä, ovatko tilat kaikkien järjestöjen käytössä ja tarjoaako kunta tiloja maksutta järjestöjen avoimeen toimintaan? Esimerkiksi Utajärvellä järjestöjen tukeminen avustuksilla ja maksuttomilla tiloilla toimii loistavasti ja tekee järjestöelämästä vilkasta ja kuntalaisista onnellisia!

* Kuntaan nimetään **järjestöyhdyshenkilö**. Toimenkuvasta lisätietoa innokylästä hakusanalla "järjestöyhdyshenkilön toimenkuva".

* Kunta kutsuu kaikki kunnassa toimivat järjestöt **säännöllisesti koolle** 1-2 kertaa vuodessa. Yhdistysiltojen teemoina voi olla esim. kunnan ja järjestöjen yhteinen tapahtumien vuosikello, kokemustiedon kerääminen järjestöiltä kunnan hyvinvointityöhön, viestintä (sis. ihmiset.fi-koulutus) ja yhdistysten rahoitusmahdollisuudet. Myös yhdistysilloista voit lukea lisää Innokylästä hakusanalla "yhdistysilta".

* Kunta-järjestöyhteistyön **yhteistyöasiakirjan** työstäminen yhdessä järjestöjen kanssa. Hailuodon kunnan nettisivuilta (kohdasta yhdistystoiminta) näet, miten tämä on toteutettu Hailuodossa!

* Järjestöistä ja niiden monipuolisesta toiminnasta **tiedottaminen** kuntien nettisivuilla ihmiset.fi-verkkopalvelua apuna käyttäen, ks. malli Innokylästä "Yhdistystoimintaan liittyvä tieto kunnan nettisivuilla".

TUKEA HANKKEELTA JA AGENTTIVERKOSTOSTA

Yhdistysagenttien tukena toimivat Pohjois-Pohjanmaan järjestö rakenne -hankkeen työntekijät, jotka järjestävät säännöllisesti kaikille agenteille mm.:

* Yhteisiä **tapaamisia**.

Tapaamisten sisältö koostuu **virikistyksen** ja vapaamuotoisen **verkostoitumisen** lisäksi **koulutuksellisista** osioista.

Tapaamisissa jaamme onnistumisten kokemuksia, mutta myös niitä asioita, jotka eivät ole edenneet tai menneet ihan putkeen.

* **Alueellisia yhteisiä tapaamisia**

yhdistysagenteille ja järjestöyhdyshenkilöille noin kaksi kertaa vuodessa.

* Kutsumme myös kuntien **järjestöyhdyshenkilöt säännöllisesti koolle**.

* Maksamme **matkakorvauksia** agenteille yhdistyksemme matkakorvausohjeen mukaisesti.

Toiminta-alueemme on iso ja sekä agenttimme että kuntien järjestöyhdyshenkilöt ovat soluttautuneet pitkin maakuntaa, joka haastaa meidät miettimään erilaisia tapoja yhteydenpitoon liittyen.

Lähetämme agenttiverkostollemme säännöllisesti **agenttipostia**, jossa kerromme huippusalaisten tehtävien onnistumisista ja uusista tulevista tehtävistä. Myös järjestöyhdyshenkilöt pidetään ajan tasalla ajankohtaisista asioista liittyen kuntien ja järjestöjen yhteistyöhön.

Muistathan, että me olemme myös valmiita auttamaan, jos agenttihattu alkaa kiristämään.

Toivomme, että sinäkin pääset osallistumaan tapaamisiin ja sitä kautta tuomaan omat ajatuksesi ja osaamisesi yhteiseen kehittämiseen!

Hankkeen työntekijöiden yhteystiedot löydät Pohjois-Pohjanmaan järjestö rakenne -hankkeen sivulta Ihimiset.fi -verkkopalvelusta.

AGENTIN TSEKKILISTA

Kerron itsestäni ja agentin hommasta kuntani yhdistyksille esim. yhdistysillassa

Toimitan yhteystietoni kunnan verkkosivuille ja pidän esillä sitä, kuinka tärkeää kunnan on viestiä yhdistyksistä ja niiden toiminnasta kunnan nettisivuilla

Osallistun kunnan järjestämiin tapahtumiin ja työpajoihin, jotka on suunnattu yhdistyksille ja pidän niissä yhdistysten asioita esillä

Toimin yhteyshenkilönä yhdistysten ja kunnan välillä, näin edistän yhteistyötä

Tuon esille hyviä käytäntöjä muista kunnista kunta-järjestöyhteistyöhön liittyen, joita kuulen mm. yhdistysagenttien tapaamisissa

Levitän omaan kuntaani yhdistysten ja kuntien hyviä käytäntöjä

Pidän yhteyttä kunnan muiden yhdistysagenttien sekä järjestöyhdyshenkilön kanssa

Muistan kysyä apua ja tukea, jos jokin asia mietityttää

Osallistun agenttien yhteisiin tapaamisiin ja koulutuksiin

Edistän kuntani yhdistysten asioita avoimella ja iloisella mielellä!

JÄRJESTÖYHDYSHENKILÖN TSEKKILISTA

Yhteystietoni kunnan järjestöyhdyshenkilönä löytyvät kunnan nettisivuilta

Kerron yhdistyksille toimivani kunnassa järjestöyhdyshenkilönä

Olen ollut yhteydessä kunnassa toimivaan yhdistysgenttiin ja/tai miettinyt, kuka voisi toimia agenttina kunnassani

Huolehdin, että kunnassani järjestetään säännöllisesti yhdistysiltoja, joihin kutsutaan kaikki kunnassa toimivat yhdistykset

Minulla on kunnassa toimivien yhdistysten yhteystiedot, jotta voin viestiä yhdistyksille

Pidän esillä yhdistysten asioita ja viestin muiden kuntien hyvistä käytännöistä kunnassani

Osallistun Pohjois-Pohjanmaan järjestö rakenne -hankkeen järjestämiin järjestöyhdyshenkilötapaamisiin

Olen yhteydessä hankkeen työntekijöihin, mikäli tarvitsen apua järjestöyhteistyön kehittämiseen liittyvissä asioissa

Edistän kunta-järjestöyhteistyötä avoimella ja iloisella mielellä kunnassani!

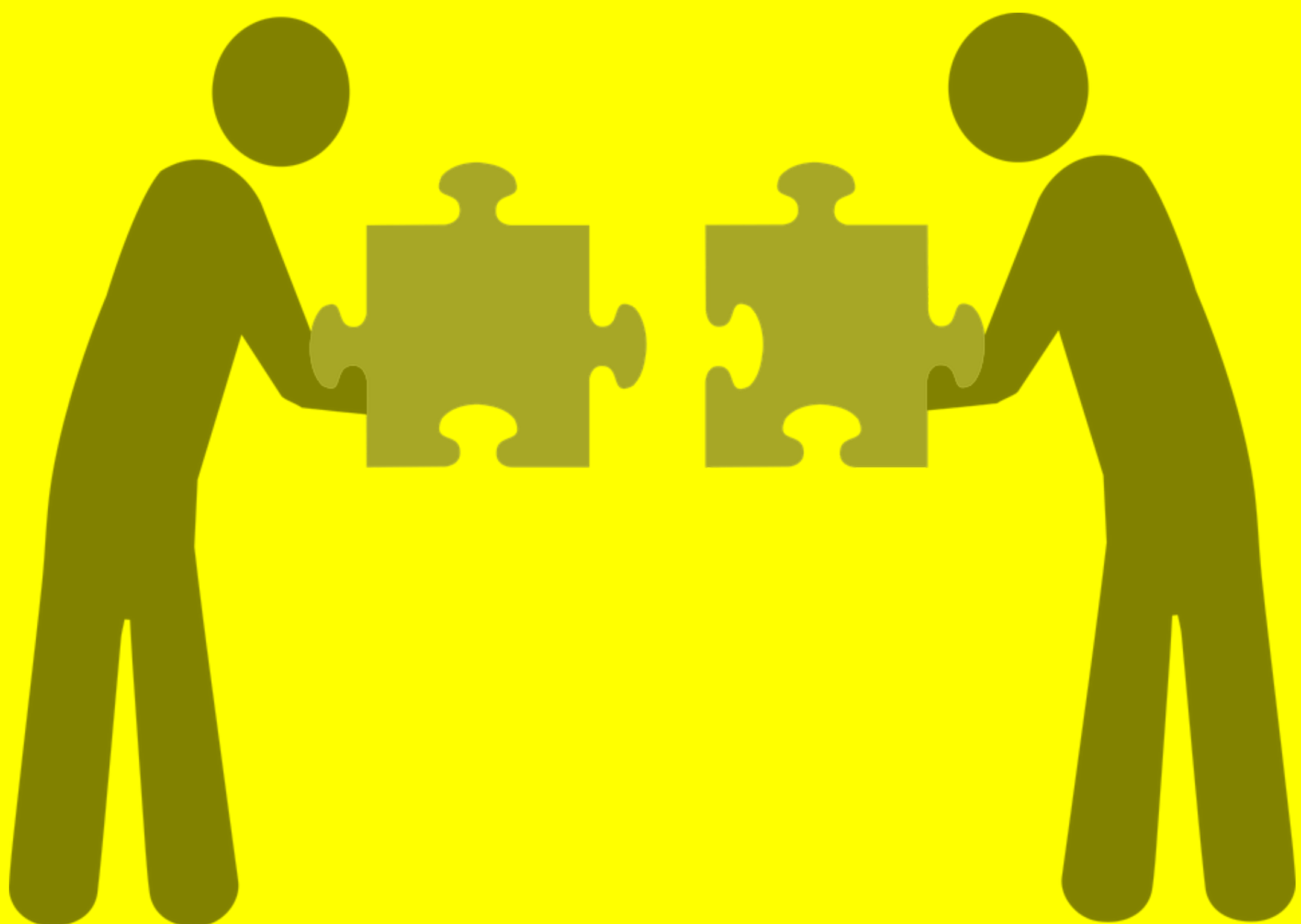
UUDENLAISTA YHTEISTYÖTÄ

Voit onnitella itseäsi rohkeudesta!

Yhdistysagenttina olet mukana kehittämässä Pohjois-Pohjanmaalle aivan uudenlaista vapaaehtoistoiminnan mallia kuntajärjestöyhteistyön tueksi. Toiminta on uutta ja siksi onkin tärkeää, että kehitämme ja viemme toimintaa eteenpäin yhdessä!

Järjestöyhdyshenkilönä olet avainasemassa siinä, että järjestöjen asiat otetaan kunnassa kokonaisvaltaisesti huomioon. Teet tärkeää työtä, joka hyödyttää kaikkia kuntalaisia. Kiitos, että olet mukana tekemässä Pohjois-Pohjanmaan kunnista järjestöystävällisempiä.

Ole rohkeasti yhteydessä muihin kunnassasi toimiviin yhdistyksiin ja kunnan järjestöyhdyshenkilöön. Lähtekää yhdessä vaikuttamaan niihin asioihin, jotka ovat ajankohtaisia juuri teidän kunnassanne. Vain yhteistyöllä ja yhdessä tekemällä saamme asioita aikaan!

KIITOS, KUN OLET MUKANA!

Tähän pieneen vihkoseen on koottu tietoa, vinkkejä ja ajatuksia, joista toivomme olevan konkreettista hyötyä yhdistysagentin tai kunnan järjestöyhdys henkilön tehtävässä.

Ei muuta kuin agenttihattu päähän, järjestötuntosarvet hereille ja tuumasta toimeen! Yhteistyöllä, avoimella ja innostuneella mielellä sekä yhdessä tekemällä saadaan hyviä asioita aikaan ja kuntien järjestöystävällisyys lisääntyy askel ja tehtävä kerrallaan.

